

Obveza plaćanja doprinosa prema primicima od imovine**277**

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/13-01/21
Ur. broj: 513-07-21-01/13-03
Zagreb, 22.11.2013.

Povodom upita vezanog uz obveze plaćanja doprinosa prema primicima od imovine u nastavku odgovaramo.

Odredbama članaka 9. stavka 1. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12 – dalje u tekstu Zakon) propisani su jedinstveni nazivi osnova obveznoga mirovinskog i obveznoga zdravstvenog osiguranja te osiguranja za slučaj nezaposlenosti prema radnom i/ili socijalnom statusu te je točkom 13. propisano da jedinstveni naziv ostale samostalne djelatnosti obuhvaća obvezno osigurane osobe prema članku 11. točki 5. Zakona o mirovinskom osiguranju i članku 6. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Člankom 7. točkom 5. Zakona propisano je da ostale samostalne djelatnosti jesu djelatnosti fizičkih osoba s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti upisane su u registar obveznika poreza na dohodak te su po toj osnovi obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nositelj je ta djelatnost osnovno zanimanje i po toj se osnovi, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, smatra obvezno osiguranom osobom, a to su, između ostalih, „5.3. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit“.

Ukoliko osoba osigurana po osnovi ostale samostalne djelatnosti od obavljanja te djelatnosti utvrđuje dohodak obveza doprinosa utvrđuje se sukladno člancima 64. do 67. Zakona, a ukoliko osoba od obavljanja te djelatnosti utvrđuje dobit obveza doprinosa utvrđuje se sukladno člancima 80. do 85. Zakona.

Doprinosi za osiguranika kojem ne isplaćuje plaća**278**

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/07-01/398
Ur. broj: 513-07-21-01/07-2
Zagreb, 28.03.2007.

Budući da za svaki staž u osiguranju (mjesec ili razdoblje kraće od mjesec dana) treba uplatiti doprinose, to se u slučaju kada poslodavac nema obvezu radniku isplatiti plaću (jer radnik nije radio), a istom je radniku uskraćeno pravo na naknadu plaće na teret sredstava zdravstvenog osiguranja, ostaje obveza doprinosa na poslodavcu, i to za svako razdoblje u osiguranju putem poslodavca koje nije pokriveno pravom na naknadu plaće na teret sredstava zdravstvenog osiguranja.

U ovom slučaju doprinose treba obračunati prema najnižoj mjesečnoj osnovici, sukladno odredbi članak 25. stavak 1. Zakona. Dospijeeće za obračun i za uplatu doprinosa je zadnji dan u mjesecu za prethodni mjesec (čl. 66. st. 2. i čl. 71. st. 2. Zakona). Podaci o razdoblju (stažu u osiguranju) te osnovici i iznosima doprinosa obračunanih na opisani način upisuju se na izvješća koja poslodavac podnosi Poreznoj upravi (Obrazac ID) zajedno s podacima za ostale

zaposlenika za izvještajni mjesec u kojemu je dospjela obveza obračuna i uplate doprinosa.

Utvrđivanje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za izaslane radnike**279**

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/15-01/191
Ur. broj: 513-07-21-01/15-2
Zagreb, 05.02.2015.

Povodom vašeg upita o načinu utvrđivanja mjesečne osnovice za obračun doprinosa za osiguranike po osnovi radnog odnosa – izaslane radnike daje se odgovor u nastavku.

Odredbom članka 37. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14 i 143/14 – dalje u tekstu Zakon) propisano je da je mjesečna osnovica za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika, iznos što ga utvrđuje poslodavac polazeći od najviše mjesečne plaće koju bi izaslani radnik ostvario za iste, odnosno za slične poslove u Republici Hrvatskoj prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, uvećana za 20%.

Članak 7. točka 33. Zakona propisuje da je plaća primitak što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u naravi ili ga je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranom ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primitka, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos.

U skladu s navedenim odredbama prilikom utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa za određeni mjesec za osiguranika po osnovi radnog odnosa potrebno je prethodno utvrditi najviši iznos mjesečne plaće koju bi taj osiguranik ostvario da je u tom mjesecu poslove iste ili slične vrste i opsega i u istom trajanju (broj radnih sati) umjesto u inozemstvu obavljao u Republici Hrvatskoj.

U najviši iznos mjesečne plaće ulaze sva novčana prava (plaća) koja za radnika, temeljem poslova obavljenih u tom mjesecu, proizlaze iz ugovora o radu, pravilnika o radu, kolektivnog ugovora ili posebnog propisa, kao da je te poslove obavljao u Republici Hrvatskoj, uključujući dio plaće koji se odnosi na sate redovitog rada kao i dijelove plaće koji se odnose na:

- dodatak za minuli rad
- dodatak za prekovremeni rad, rad noću ili rad vikendom
- varijabilni dio mjesečne plaće i sl.

Ukoliko utvrđeni najviši iznos mjesečne plaće koju bi osiguranik po osnovi radnog odnosa – izaslani radnik ostvario u Republici Hrvatskoj potrebno je, radi utvrđivanja mjesečne osnovice, uvećati za 20%.

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa za izaslanog radnika ne može za rad s punim radnim vremenom biti niža od najviše mjesečne osnovice uvećane za 20%, niti viša od najviše mjesečne osnovice.

O iznosima mjesečnih osnovica za obračun doprinosa za izaslane radnike i za pojedina radna mjesta odnosno poslove i zadaće koje obavlja izaslani radnik poslodavac donosi opći akt sukladno odredbama propisa o radu i članku 37. stavku 3. Zakona.

Najniža osnovica za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa

280

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 411-01/09-01/23
Ur. broj: 513-07-21-01/09-2
Zagreb, 17.02.2009.

Povodom podneska kojim postavljate upit o tome da li mjesečna osnovica za obračun doprinosa – plaća koja se radniku isplaćuje za rad u punom radnom vremenu može biti niža od iznosa minimalne plaće, propisane Zakonom o minimalnoj plaći (Narodne novine, broj 67/08), odgovaramo u nastavku.

Odredbom članka 21. stavak 2. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08 i 152/08 – u nastavku Zakon) propisano je da mjesečna osnovica za obračun doprinosa ne može iznositi manje od najvišeg iznosa što ga je poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca dužna isplatiti osiguraniku prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, odnosno prema drugom aktu koji uređuje obveze poslodavca prema radniku i ne može za rad u punom radnom vremenu biti niža od najniže mjesečne osnove.

Kako je posebnim propisom (Zakonom o minimalnoj plaći) minimalna plaća – najniži mjesečni iznos bruto plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu, propisana u iznosu višem od najniže mjesečne osnove, poslodavac je, ukoliko ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom ili drugim aktom nije ugovorena ili propisana plaća u višem iznosu, dužan obračunati doprinose prema minimalnoj plaći.

Iznimno, doprinosi se, sukladno odredbama članka 200. stavak 1. Zakona i članka 11. Pravilnika o doprinosima (Narodne novine, broj 2/09 i 9/09 - ispravak), obračunavaju prema najnižoj mjesečnoj osnovici u slučaju kada poslodavac radniku:

- ne isplati plaću za vrijeme u kojemu radnik koristi neplaćeni dopust ili nije radio iz drugih razloga, sukladno propisima o radu a za to vrijeme radni odnos nije prekinut te
- isplati plaću odnosno naknadu plaće na teret svojih sredstava za vrijeme u kojemu radnik nije radio radi bolovanja a tako isplaćena plaća odnosno naknada plaće niža je od najniže mjesečne osnove i
- svakom ostalom slučaju kada bi iznos osnove za određeni mjesec bio niži od najniže mjesečne osnove.

Plaćanja doprinosa poslodavca za vrijeme trajanja neplaćenog dopusta radnika

281

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/18-01/1731
Ur. broj: 513-07-21-01/18-2
Zagreb, 26.07.2018.

U vezi upita Poreznog obveznika, vezano za mogućnost plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja poslodavca za vrijeme trajanja neplaćenog dopusta radnika te mogućih prekršajnih kazni zbog neprijavlivanja promjena u tijeku osiguranja, odjave ili prijave osiguranja, sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju (Nar. nov., br. 157/13-62/18), nastavno odgovaramo.

Sukladno članku 87. Zakona o radu (Nar. nov., br. 93/14, 127/17) propisano je da poslodavac može radniku na njegov zahtjev odobriti

neplaćeni dopust. Za vrijeme neplaćenoga dopusta prava i obveze iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom miruju, ako zakonom nije drukčije određeno. Zakonom o radu nisu propisani razlozi radi kojih se može odobriti neplaćeni dopust, niti su propisane mogućnosti korištenja i ograničenja trajanja neplaćenog dopusta.

Člankom 11. stavkom 1. Pravilnika o doprinosima (Nar. nov., br. 2/09-128/17) propisana je primjena najniže mjesečne osnove, sukladno članku 200. stavku 1. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08-115/16), za obračun doprinosa za razdoblje osiguranja u slučajevima kada poslodavac radniku ne isplati plaću za vrijeme u kojemu radnik koristi neplaćeni dopust, sukladno propisima o radu, a za to vrijeme radni odnos nije prekinut.

Sukladno navedenim propisima, poslodavac koji ne isplaćuje plaću za vrijeme kada radnik koristi neplaćeni dopust niti je došlo do prestanka ugovora o radu, poslodavac može radniku obračunati doprinose za to razdoblje primjenom najniže mjesečne osnove.

Temeljem Zakona o doprinosima Ministarstvo financija Porezna uprava je nadležna za naplatu obveznih doprinosa, dok su prava i obveze temeljem statusa u obveznom osiguranju propisana Zakonom o mirovinskom osiguranju za koji je nadležan Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Naknade sportskim sucima i delegatima

282

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Klasa: 410-01/15-01/509
Ur. broj: 513-07-21-01/15-2
Zagreb, 17.02.2015.

Dopisom od 9. veljače 2015. godine zatražili ste tumačenje odredbe članka 209. stavka 1. točke 10. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14 i 143/14- dalje u tekstu: Zakon), a koja propisuje da prema naknadama sportskim sucima i delegatima ne postoji obveza doprinosa, odnosno tumačenje obuhvata pojma naknada sportskim sucima i delegatima.

Člankom 7. Zakona propisani su pojmovi koji u smislu toga Zakona imaju određeno značenje, pa je tako točkom 24. toga članka propisano da se pod pojmom „naknada sportskom sucu i delegatu” smatra primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a isplaćuje se kao naknada za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih sportskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnoga sportskog saveza, na natjecanjima učeničkih i studentskih sportskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova koja se, u skladu s propisima o sportu, održavaju u Republici Hrvatskoj te prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog ministra znanosti, obrazovanja i sporta.

Sukladno navedenome, pojam „naknade sucima i delegatima”, u smislu odredaba Zakona, ne odnose se na naknade koji se isplaćuju svim sucima i delegatima, već isključivo kako je propisano člankom 7. točkom 24. Zakona, te u tome smislu odredbe članka 228. Pravilnika o doprinosima (‘Narodne novine’ br. 2/09, 9/09 - ispravak, 97/09, 25/11, 61/12, 86/13 i 157/14) kojima je propisan postupak ostvarivanja predmetnog izuzeća od obveze doprinosa, u potpunosti su u suglasju s odredbom članka 209. stavka 1. točke 10. Zakona.

Oslobođenje od plaćanja doprinosa za mladu osobu

283

Ministarstvo financija – Porezna uprava
 Klasa: 410-01/20-01/1335
 Ur. broj: 513-07-21-01-20-2
 Zagreb, 07.08.2020

Podnositelj upita navodi da im je zaposlenik osoba od 23 godine života zaposlena temeljem ugovora o radu na određeno i za nju poslodavac koristi olakšicu oslobođenja obračuna doprinosa na plaću po osnovi osiguranika koja se prvi put zapošljava u trajanju do jedne godine, te postavlja pitanje može li se za istog zaposlenika koristiti olakšica oslobođenja obračuna doprinosa na plaću za mladu osobu u trajanju do pet godina ukoliko se sa zaposlenikom sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, te gdje je potrebno olakšice prijaviti.

U konkretnom slučaju, budući da je je osiguranik zaposlen kod poslodavca temeljem ugovora o radu na određeno i za njega poslodavac koristi oslobođenje obveze obračuna doprinosa na plaću u trajanju do jedne godine, ukoliko poslodavac sa istim osiguranikom sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, poštujući uvjete propisane odredbama Zakona i Pravilnika, može koristiti oslobođenje obveze obračuna doprinosa na plaću za mladu osobu u trajanju do pet godina.

Otpis duga za doprinose za mirovinsko osiguranje obrtnika nakon utvrđivanja prava na mirovinu

284

Ministarstvo financija – Porezna uprava
 Klasa: 411-01/13-01/12
 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
 Zagreb, 29.04.2013.

Od računovodstvenog ureda zaprimili smo upit o mogućnosti otpisa obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje obrtniku kojemu je utvrđeno pravo na starosnu mirovinu na temelju uplaćenih doprinosa, na koji u nastavku odgovaramo.

Odredbom članka 64. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08 do 144/12 – dalje u tekstu Zakon), između ostalog, propisano je da su osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, sami obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

Obvezu doprinosa utvrđuje im Porezna uprava rješenjem, temeljem podataka o statusu u obveznim osiguranjima (osnova osiguranja i razdoblje provedeno u osiguranju) što ga utvrđuju nositelji osiguranja – Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), a koje su nositelji osiguranja dužni dostaviti Poreznoj upravi sukladno članku 226. Zakona.

Prema članku 221. Zakona obveza doprinosa nastaje s prvim danom provedenim u osiguranju i prestaje s posljednjim danom u osiguranju, što ih utvrđuju nositelji osiguranja.

Zakonom o doprinosima nije propisana mogućnost otpisa dospjelog duga za doprinose za obvezna osiguranja zbog odricanja staža osiguranja na koji se dospjeli dug odnosi, već je Porezna uprava dužna utvrditi i naplatiti obvezene doprinose za cijelo razdoblje provedeno u osiguranju.

U slučaju naknadne promjene osnove osiguranja i/ili razdoblja u osiguranju odnosno svojstva osiguranika utvrđene od strane nositelja osiguranja, Porezna uprava postupa sukladno navedenim promjenama, nakon što se podaci o tome dostave službenim putem.

Obveza plaćanja doprinosa radniku nakon tri godine bolovanja

285

Ministarstvo financija – Porezna uprava
 Klasa: 411-01/13-01/11
 Ur. broj: 513-07-21-01/13-2
 Zagreb, 02.04.2013.

Zaprimili smo upit o obvezi doprinosa za radnika koji je na neprekidnom bolovanju u trajanju dužem od tri godine po istoj dijagnozi bolesti, na koji odgovaramo u nastavku.

Odredbom članka 25. stavak 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 150/08 do 144/12 – u nastavku ZOZO) propisano je da pravo na naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti, odnosno spriječenosti za rad pripada i osiguraniku po osnovi radnog odnosa i to za vrijeme bolovanja, odnosno odsutnosti s rada zbog bolesti ili ozljede, odnosno drugih okolnosti, utvrđenih člankom 26. istog Zakona.

Poslodavac je dužan obračunati i isplatiti naknadu plaće na teret svojih sredstva za prva 42 dana bolovanja, (članak 27. ZOZO), kao i naknadu za vrijeme bolovanja od 43. dana, s time da je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u nastavku HZZO) dužan poslodavcu vratiti navedenu naknadu, odnosno ista ide na teret nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja.

Odredbom 179. stavak 1. Zakona o doprinosima (Narodne novine, broj 84/08 do 144/12) propisano je da za osiguranika koji pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja ostvaruje na teret sredstava nositelja obveznog zdravstvenog osiguranja obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja jest HZZO.

Naknada plaće za vrijeme bolovanja pripada osiguraniku za sve vrijeme bolovanja, s tim da, sukladno odredbi članka 39. ZOZO, osiguranik ima pravo na teret sredstava HZZO ostvariti pravo na naknadu plaće po istoj dijagnozi bolesti u maksimalnom trajanju od tri godine bez prekida.

S obzirom da osiguranik (radnik u radnom odnosu) nakon isteka tri godine gubi pravo na naknadu bolovanja na teret sredstava HZZO-a, a isti je još uvijek na bolovanju, poslodavac za takvog radnika ima slijedeće obveze:

- 1) Ukoliko poslodavac isplaćuje određenu naknadu radniku (bez obzira na naziv) koja je viša od najniže mjesečne osnovice propisane člankom 200. stavak 1. Zakona o doprinosima takva naknada jest primitak od nesamostalnog rada koja sukladno odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/04 do 144/12) u cijelosti podliježe obvezi doprinosa, poreza na dohodak odnosno obvezi prireza porezu na dohodak.
- 2) Ukoliko poslodavac isplaćuje određenu naknadu radniku koja je niža od najniže mjesečne osnovice obveza poreza na dohodak i obveza prireza porezu na dohodak postoji prema stvarno isplaćenom primitku, dok se doprinosi obračunavaju primjenom najniže mjesečne osnovice sukladno članku 200. Zakona odnosno članku 11. Pravilnika o doprinosima (Narodne novine, broj 2/09 do 61/12),
- 3) Ukoliko poslodavac za vrijeme dok traje bolovanje ne isplaćuje naknadu plaće ili neki drugi primitak radniku, poslodavac je

